

Fotografier fra Cairo

Inspirerende bog om Niels Nedergaards fotos i ny bog, der viser et vigtigt krydsfelt mellem de østlige og de vestlige traditioner

BOGANMELDelse

Niels Nedergaard -
Fotografier fra Cairo
Af Peter Wandel (red.)
★★★★☆☆

Niels Nedergaard (1944-1987) er ikke kendt for sit fotografi, men for sit maleri. Alligevel giver netop fotografiet et godt indblik i denne kunstners yderst originale værk, påvirket af æstetik og kultur fra Mellemøsten.

Billedforbuddet i nogle muslimske traditioner har gjort, at man der har udtrykt sig i geometriske former og med kalligrafiske tegn, og i 1979 rejste Nedergaard til Cairo, hvor han boede i ottomannerhuset Beit el-Suheimi, fra 1668.

I den ene fløj på 3. sal fyldte Nedergaard to atelierer med sine billeder i stærke farver i kontrast til de okkerfarvede vægge og lyset filtreret gennem mushrabeiya vinduerne. Netop her gjorde den islamiske geometri dybt indtryk på Nedergaards formsprog og kunstneriske virke.

Og i storbyen Cairo fik han direkte adgang til byens puls, og via den arabiske arkitektur og ornamentik udviklede han et geometrisk og farvestrålende maleri uden sidestykke i dansk kunst i krydsfeltet mellem de østlige og de vestlige traditioner.

Op til sit ophold i Cairo havde han arbejdet med grundfarvernes sammensætninger og store kompositioner af lys og rum. Og Cairo fik sat turbo på det udtryk.

Bogen er udkommet i forbindelse med Davids Samlingens udstilling med hans fotografier. Davids Samlingen, i København, der udover en fin Hammershøisamling især har en af verdens fineste islamiske kunstsamlinger. Det fotografiske materiale ledsages af enkelte tegninger og malerier fra kunstnerens hånd, de fleste udstillet for første gang.

Fotografierne stammer fra Nedergaards efterladte arkivmateriale hos familie, venner og bekendte. Der er ikke mange, blot nogle ruller negativer og spredte dias og prints sendt hjem som postkorthilsener til familie og venner, som nu står som

I 1986 forlod Nedergaard Cairo og rejste tilbage til Danmark. Her døde han året efter på Rigshospitalet i København som følge af AIDS. Niels Nedergaard er repræsenteret med værker på en lang række danske kunstmuseer, heriblandt Statens Museum for Kunst, Fuglsang Kunstmuseum og Trapholt.

Niels Nedergaard: Untitled (Cairo 1979 - 1986), Acrylic on canvas, 140 x 160 cm.

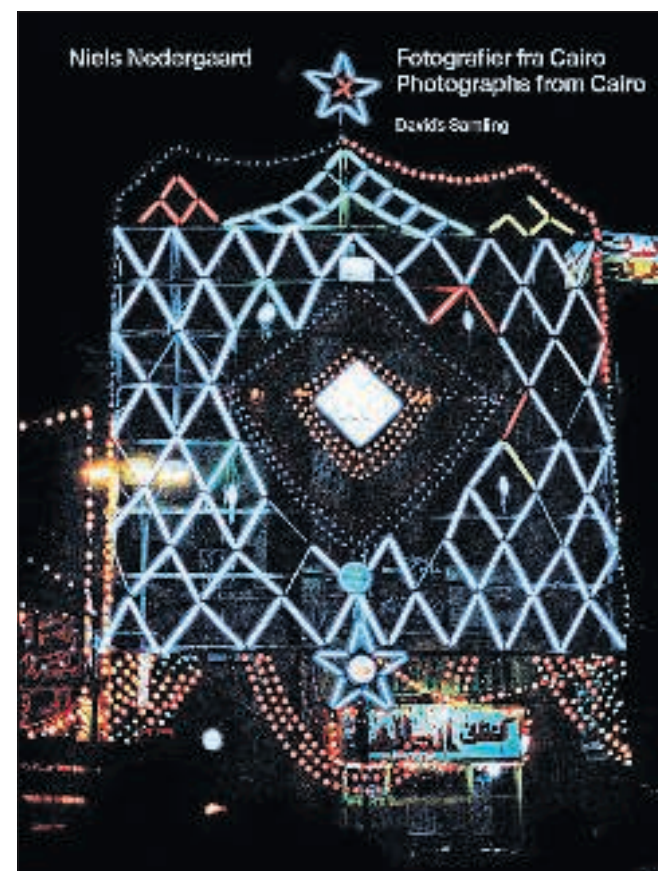
en skildring af det liv, han levede i Cairo, hans miljø og byen selv.

Det er ikke altid lige klart, om det er Nedergaard selv, der har trykket på knappen på kameraet, eller om det er venner omkring ham. Sikker er det dog, at han har brugt og bevaret netop de udstillede aftryk.

Fotografierne vidner om den inspiration, som han hentede i byens fortid og neonbelyste nutid, og såvel om dagen som om natten. Det kontrastfyldte Cairo og byens mangfoldige livsformer, det spirituelle liv hos sufierne, og ikke mindst mænd og nattens kulørte lys er blandt de temaer, der

dukker op på de relativt få, men til gengæld stærkt personlige fotografier.

Med studier af menneskekroppens bevægelser, som manifesterede sig i både fotografi, video og maleri, udviklede han i malerier og ruminstallationer en nonfigurativ udtryksform, præget af både farveteoretiske

Bogens farvestrålende forside, der viser sammenstødet mellem det islamiske geometriske udtryk og byens neonlys. Det er inspirerende.

undersøgelser og af islamisk geometrisk ornamentik, som han inspireredes af under sit egyptiske ophold.

Men koloritten var ikke blot noget, Nedergaard tog med sig fra 1980'ernes vestlige kunstscene. Farverne findes også hos Sufierne, som i ekstase opnår kontakt med det guddommelige gennem en forbindelse mellem det intellektuelle og det følelsesmæssige - og nøjagtigt dét, at føle tingene, var Nedergaard selv så tiltrukket af ved Egypten.

I Danmark blev hans mønstre populære, og nogen endte på metervarer som gardiner, duge, plakater osv. Han gik fra at være en relativt ukendt kunstner til at blive utrolig populær. Og han fik endda besøg af Dronning Margrethe i Cairo, som erhvervede to af hans værker.

Bogen er rigt illustreret bog med fint bogarbejde: Studio Claus Due og indeholder desuden tekster på dansk og engelsk af kunsthistoriker Johan Zimsen Kristiansen, professor Jakob Skovgaard Petersen, filminstruktør May el-Toukhy og museumsinspektør Peter Wandel.

Bogen er en fin påmindel-

se om en fin maler, der nok er glemt, men som har noget at bibringe nutiden ved hans søgen bagud og væk, og så ligesom hjem igen.

Det er inspirerende og ansporer til flere opdagelser på tværs af kulturer og traditioner, til at finde nye veje ud udtrykket om, hvad det vil sige at være et menneske i verden.

Troels Laursen
kultur@dnmh.dk

■ Niels Nedergaard - Fotografier fra Cairo, af Peter Wandel (red.)

80 sider

Engelsk og dansk tekst

Pris: 200,00 kr.